

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
НВК «Волезадеревацький ЗНЗ І-ІІІ ст.-ДНЗ»
Протокол №3 від 31.10.2022

Кодекс безпечного
освітнього середовища НВК
«Волезадеревацький ЗНЗ І-ІІІ
ступенів – ДНЗ»

ВСТУП

Основним завданням сучасної школи є створення безпечного освітнього середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Концепція «Нова українська школа» (НУШ) вимагає реформування існуючого алгоритму розвивальної, корекційної та профілактичної роботи.

Головним правилом для усіх дій учасників освітнього процесу у НВК «Волезадеревацький ЗНЗ I-III ступенів – ДНЗ» є необхідність діяти у інтересах дитини. Кожен працівник закладу повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятною.

Для досягнення цього працівники закладу повинні діяти відповідно до чинного законодавства та внутрішніх правил НВК в межах своїх повноважень.

Розділ I. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ.

1. Працівник - особа, яка працює у закладі освіти згідно з трудовою угодою або за контрактом.

2. Дитина - будь-яка особа віком до 18 років.

3. Особа, уповноважена представляти дитину - один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.

4. Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини. Проте якщо між батьками дитини немає згоди, їм має бути повідомлено, що питання повинно бути вирішено в родині або опікунському суді.

5. Насильство проти дитини розуміється, як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником закладу освіти, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.

6. Особа, відповідальна за Інтернет - працівник закладу освіти, призначений керівником для контролю за користуванням дітьми мережею Інтернет на території навчального закладу та їх безпеку під час такого користування.

7. Особисті дані дитини - будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

8. Безпечне освітнє середовище — сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та будівельних норм і правил, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та надання неякісних послуг з харчування, законодавства щодо булінгу (цькування) шляхом фізичного та психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

9. Кодекс безпечного освітнього середовища (далі Кодекс або КБОС) – це документ закладу освіти, який регулює діяльність закладу, пов'язану з порушенням прав особистості на безпеку, а також питання її підтримки і

втручання в ситуації, коли може виникати загроза її життю, здоров'ю та благополуччю.

Розділ II. ЗАВДАННЯ КБОС

Маючи на меті створити безпечний освітній простір, необхідно чітко сформулювати та зазначити завдання, які регламентують засади КБОС.

Аналізуючи питання безпечного освітнього середовища були визначені основні завдання КБОС:

1. Визначити чинники ризику насильства проти дитини та реагування на них.
2. Розробити алгоритми дій, заходів, процедур які допоможуть учасникам освітнього процесу у випадках виявлення ризиків та загроз забезпечити комфортні умови життєдіяльності під час перебування в навчальному закладі.
3. Відпрацювати систему узгоджених поглядів, уявлень та дій учасників освітнього процесу щодо організації безпечного освітнього середовища у НВК.

Розділ III БУЛІНГ.РЕАГУВАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ. ПОРЯДОК ПОДАВАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ (З ДОТРИМАННЯМ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ) ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ

1. Загальні положення

1.1. Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

1.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2. Повноваження директора НВК та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню)

2.1. Директор закладу освіти:

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;

- забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);

- з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;

- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

2.2. Педагогічні працівники закладу освіти:

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

- повідомляють директора закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;

- сприяють керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

3. Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

3.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) закладу освіти (далі – Комісія) створюється наказом директора закладу та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

3.2. В своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про освіту», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

3.3. До складу Комісії можуть входити директор закладу, педагогічні працівники, батьки постраждалого та булера та інші зацікавлені особи.

3.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти, Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.5. Засідання Комісії скликається директором закладу освіти для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) в закладі освіти відповідно до заяв, що надійшли.

3.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор закладу освіти має повідомити постраждалого.

3.7. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

3.8. Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

4. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

4.1 . Учасники освітнього процесу подають заяву директору закладу освіти про випадки булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

4.2 . Директор закладу освіти розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування.

4.3 . Проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримали інформацію.

4.4 . Директор закладу освіти для прийняття рішення за результатами розслідування створює наказом комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування.

4.5 . Рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

4.6 . Потерпілий чи його/її представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

5. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

5.1. В разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

5.2. Виконується рішення та рекомендації Комісії в закладі освіти.

5.3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.

5.4. Директором закладу освіти або уповноважені ним особи відповідно чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладі освіти.

Розділ IV. ВИЗНАЧЕННЯ ЧИННИКІВ РИЗИКУ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДИТИНИ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ.

1. Загальні положення.

1.1. Жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

1.2. Жорстоким поводженням з дитиною є:

- будь-яка форма рабства або практика, подібна до рабства, зокрема продаж дітей та торгівля ними, боргова залежність, примусова чи обов'язкова праця, включаючи примусове чи обов'язкове вербування дітей для використання їх у збройних конфліктах;

- використання, вербування або пропонування дитини для зайняття проституцією, виробництва творів, зображень, кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм, інших предметів порнографічного характеру;

- робота, яка за характером чи умовами виконання може завдати шкоди фізичному або психічному здоров'ю дитини;

- використання дитини в жебрацтві, втягнення її в жебрацтво (систематичне випрошування грошей, речей, інших матеріальних цінностей у сторонніх осіб);

- втягнення у злочинну діяльність, залучення до вживання алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин;

- дії, що призвели до виникнення обставин, за яких дитина стала очевидцем злочину проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи, статевої недоторканності особи;

- статеві зносини та розпусні дії стосовно дитини з використанням примусу, погрози, сили, довіри, авторитету, впливу на дитину, особливо вразливої для дитини ситуації, зокрема її розумової чи фізичної неспроможності, пов'язаних з віком, фізичних, психічних, інтелектуальних чи сенсорних порушень або залежного середовища, у тому числі в сім'ї.

1.3. Виявлення дітей, які постраждали від жорстокого поводження або життя чи здоров'ю яких загрожує небезпека, закладом освіти забезпечується в таких випадках:

- у разі, коли без завчасного попередження дитина з невідомих причин не з'явилася в закладі освіти класний керівник, адміністрація закладу з'ясовує причини відсутності дитини на заняттях/уроках, або адміністрація школи має підстави вважати, що життю або здоров'ю дитини може загрозувати небезпека (адміністрація зобов'язана невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомити, зокрема за допомогою телефонного зв'язку, про таку дитину представнику служби у справах дітей за місцем її проживання та органам Національної поліції);

- у разі, коли працівники закладу освіти у взаємодії з дитиною виявляють у неї видимі тілесні ушкодження, пригнічений психоемоційний стан, інші

ознаки, що можуть свідчити про жорстоке поводження з дитиною, такі працівники повинні невідкладно звернутися до адміністрації закладу.

2. Порядок реагування на випадки насильства щодо дитини.

Якщо працівник НВК підозрює, що дитина стала жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі класному керівнику (психологу, заступнику директора школи з ВР або директору НВК).

2.1. Класний керівник забезпечує надання домедичної допомоги (у разі потреби).

2.2. Класний керівник прояснює ситуацію дитини на підставі своїх розмов з дитиною, вчителями та батьками дитини.

2.3. У разі підтвердження факту насильства уповноважений директором НВК фахівець фіксує інформацію в журналі реєстрації фактів виявлення (звернення) про вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі (Додаток 3 до Постанови КМУ № 658 від 22 серпня 2018 року).

2.4. Директор НВК повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити психолог, заступник директора з навчально-виховної роботи, класний керівник дитини, та інші працівники школи, обізнані із ситуацією або добре знайомі з дитиною (надалі – група реагування).

2.5. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або опікунам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

2.6. Протягом доби за допомогою телефонного зв'язку та/або електронної пошти уповноважений директором фахівець інформує: уповноважений підрозділ органу Національної поліції та службу у справах дітей щодо випадку насильства..

2.7. Класний керівник сумісно з заступником директора з навчально-виховної роботи, соціальним педагогом, практичним психологом, розробляє план роботи з постраждалою дитиною, який відповідає чинним вимогам та базується на матеріалах, підготовлених практичним психологом, соціальним педагогом та іншій інформації, отриманої членами групи реагування. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:

- вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини;
- підтримка, яку навчальний заклад може запропонувати дитині;
- направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

2.8. Усі працівники НВК та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх службових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

Розділ V. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ДИТИНИ

1. Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI.

2. Працівники закладу, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

3. Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством України.

4. Працівники закладу мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх у рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою.

5. Працівник закладу освіти може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

6. Працівник закладу освіти не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації (ЗМІ) без письмової згоди батьків/опікунів дитини.

7. Працівники закладу освіти не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

8. Працівники закладу освіти не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів без їхнього дозволу.

Розділ VI. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ЗОБРАЖЕНЬ.

1. Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, заклад освіти повинен захищати зображення дітей.

2. Працівники закладу не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території навчального закладу без попередньої згоди батьків або опікунів дитини (письмова форма).

3. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник закладу освіти має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їх попередньої згоди.

4. Оприлюднення працівником закладу освіти зображення дитини у будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини у письмовій формі.

Розділ VII. ПРИНЦИПИ ДОСТУПУ ДІТЕЙ ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Надаючи дітям доступ до мережі Інтернет, заклад зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку.

2. На території закладу освіти дитина може мати доступ до мережі Інтернет у таких випадках:

- під наглядом учителя на заняттях з вивчення комп'ютера (уроки інформатики);

- без нагляду вчителя - на комп'ютерах навчального закладу, призначених для цього (вільний доступ).

3. Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника закладу, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник закладу відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

4. На комп'ютерах закладу, призначених для вільного доступу до мережі Інтернет, мають бути постійно доступними навчальні матеріали з безпечного користування нею.

5. Учителі інформатики мають щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет.

6. Користуючись шкільними соціальними мережами (Viber, Telegram, Facebook, Google Cloud Platform) важливо дотримуватися норм етикету, а саме:

- спілкування у шкільних соціальних мережах має бути дружнім, ввічливим;

- потрібно розділяти час спілкування у шкільних соціальних мережах на робочій і особистий;

- важливо звертати увагу на зміст оприлюдненої інформації, її актуальність, доцільність, правомірність та відповідність нормам і правилам соціальної поведінки.

- інформація повинна відповідати віковим особливостям осіб (6+, 12+, 16+, 18+)

- забороняється виносити на обговорення в соціальній мережі особисті конфлікти, цькувати чи принижувати честь та гідність інших осіб, використовувати нецензурну лексику, виставляти інформацію конфіденційного характеру, оголені фото чи відео свої або інших осіб.

Розділ VIII. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Кодекс БОС закладу стає чинним у день його оприлюднення.

2. Оприлюднення документа має відбутися таким чином, щоб він був доступний усім учасникам освітнього процесу (через його розміщення на сайті закладу).

3. Оновлення положень КБОС здійснюється на підставі оновлення нормативно-правової бази, зміни статуту закладу, рішення педагогічної ради, погодження з учнівським колективом та батьківською громадою.